

Sveicam kolhoza jubilejā!

Preface to Volume

CHITARRA
D'ARTE

VISU ZEMJU PROLETĀRIEŠI, SAVIENOJETIES!

JAUNAIS CEL'S

AGROFIRMAS «SARKANAIS OKTOBRIS» PARTIJAS, ARODBIEDRĪBAS, KOMJAUNATNES KOMITEJU UN ADMINISTRĀCIJAS ORGĀNS

PIEKTDIEN,
1989. GADA 23. JUNIJA

Nr. 25 (113)

Cena 2 kap.

Dārgie biedri!

Šodien Latvijas pakalnos atkal zvīļo Jāņugunis, skan dziesma un gaviles. Tas ir prieks par padarīto. Ligo svētki ir zemkopju svētki, jo tikai viņi, būdamie pie dabas un kopā ar to, varēja izjust vasaras zenītu, pilnbriedu, kad jau vairs ilgi nav jāgaida līdz jaunajai ražai — ruzdi zied. Uz mājām ligo siena vezumi. Vasaras saulgriežu naks ir vienīgā gadā, kad jauniem puišiem un jaunām meitām nav jāgul, jo kas gulēs, tas gulēs ari visu vasaru. Par veciem laudim runa neiet — tie savu padarījuši, tie var atpusties

Ari šodien mēs godinām darba veterānus, tos, kuri bija pirmie kopsaimniecību locekļi, kuri par tādiem kļuva mazliet vēlāk. Bet jau nostrādājuši trīsdesmit, divdesmit gadus. Jo tālāk atskatāmies uz pagātni, jo bijis grūtāk, bet viņi pūlējās. nerēķinoties ne atko, un tikai pateicoties šiem sava novada sīkstajiem patriotiem, viņu neatlaidībai saimniecība droši kāpusi pa četru desmitu gadu kapnēm, un tagad to jau salīdzina ar lielu kuģi, kas uz sava klāja uznēmis pārstrādes rūpniecības pārstāvus. Ar to pirmo kolhoznieku, kurus šodien godinām, ar viņu dēlu un meitu rokam kolektīva saimniecība varejusi klūt par bāzi agrofirmai.

* Aizriņejus četri gadu desmiti. Cilvēka mūža tas ir pilnīgums, vasaras saulgriežu laiks. Kolhoza mūžā vien izķepurošanas no bērnu autiniem. Un mēs varām priečaties, ka mūsu lolotais bērns ir veselīgs un ietiprs, to gaidja patiesam gaiša nākotne. Veiksmi, lāgle biķerdi, tas tuvināšana.

Nopelniem bagātie

Kuprijans Anuškovs, Zotiks Balalajevs, Agneja Baškova, Valentīna Bernāne, Stepana Bumažkins, Marija Butkāne, Nadežda Cīša, Fjodora Cvetkova, Natālija Danilova, Grigorījs Krotovs, Pēteris Laizāns, Vera Leonova, Platons Leonovs, Jevagrijs Maksimovs—Fjodorovs Anna Meluškāne, Tekla Meluškāne, Valentīna Meluškāne, Kirļana Mihaillova, Jefims Mihaillovs, Jānis Mūrnieks, Tarass Orlovs, Janīna Paunina, Leontīne Pauniņa, Dmitrijs Piskunovs, Genovefa Rutkovska, Roberts Skutelis, Vladislav斯 Smukša, Zinaida Smukša, Veronika Smeikste, Ksenija Tolstopiatova, Jāzeps Upenieks, Jāzeps Uzulnieks, Veronika Valtere, Jānis Valters, Hēleņa Vasilevska, Janīna Vasilevska, Tatjana Vašurova, Jāzeps Veigulis, Pēteris Veigulis, Sofija Vjakse, Veronika Zagorska.

Goda grāmatā

Vasilijs Abajevs, Dmitrijs Amosovs, Jurijs Aukšmuksts, Valērijs Bahānovs, Aleksandra Daņilova, Vasa Daņilova, Brōniſlavs Endzelis, Veronika Golubeva, Pelageja Ivanova, Leonīds Ivanovs, Arkādijs Jevdokimovs, Jānis Klibais, Olga Kokoriete, Grigorijs Medvedjevs, Agrīpina Mihailova, Jānis Ozoliņš, Ivans Pastars, Jazeps Paunīns, Alvars Pokušs, Aleksandrs Rudzāts, Anna Seleznova, Domna Semjonova, Pēteris Skutelis, Brōniſlavs Sondors, Vasilijs Timošenko, Jānis Tučs Brōniſlava Vilcāne.

Grūtā vasara

Pirmais gadu entuziasms bija jau noplacis. dzīvē ielavījusies zināma apātīja. Lai kā bija toreiz. 1949. gadā — viens stājās kolhozā tādēļ, ka savā nabadzībā vairs nezināja ko iesākt, cits tādēļ, ka cita ceta nebija, bet trešs — arī par varēm, ar dzīšanu. Vai maz zemniekiem bija stāstījis par ūsmām «aiz kordoniem» — Latvijas un Krievijas robežas.

Parunāsim par konkrētam lietām. 1951. gadā tika pabeigta sīko saimniecību pirmā lielākā apvienošana, izveidojās tādi kolhozi, kuri pastāvēja jau ilgāku laiku un kuriem sāka parādīties kaut cik no-pietrākas kolektīvas darbošanās iezīmes. Bet pagaidīsim vēl desmit gadus un domās ieradīsimies kolhozā 1961. gadā. Kas tas bija par laiku — zinām. Kā dzīvoja «Sarkanajā Oktobrī»?

Laikam gan lielākais saņiegums bija tas, ka ar lauku darbiem tika galā daudz maz laikā. Vairs nevajadzēja atgādināt brigadieriem, kā sals klāt, bet kartupeli vēl nav novākti arī labību vairs nekūla līdz februārim. Kās vairs nebijā gluži tukša — sākās linu epojeja un «izšiānās uz augšu». Varēja spērt nākamo soli — padomāt par disciplīnas nostiprināšanu, par kārtības ieviešanu, par sadzīvi, par strādājošo cilvēku atbalstīšanu. Saimnieki bija iāsāk ar prātu — speciālista redzējumā. Gatavoties pavasara sējai, nolēma, ka raiona ižpildīt komitejai iālūdz, lai atsūta divus agronomus ar praktiskā darba pieredzi. Saim-

niecībā bija vairāki veci cilvēki, kuri nespēja uzturēt sevi, bet bērni bija aizbraukuši uz pilsētām —

gādājot par vīniem, bija nolemts ierosināt govis nodot kolhozam, kurš tad gādā izsniegs pa 500 litriem, bet diviem — 700 litrus piena un pa 10 kilogramiem graudu katru mēnesi.

Sadzīviskas dabas iautā-

jumi tika risināti vienkārši. Tēvs un dēls Bulovi stridējās par sienu — salālīt abiem vienlīdzīgas dalās. Andrians Krotons nevarēja sadzīvot ar brāli — tuvākajā laikā izdalīties, bet ja to neizdarīs — otro govi jānodod kolhozā. Gregors Smukša loti vēlējās aiziet no kolhoza — lūduz, izlaižam, bet atpakaļ vairs nenāc. Bet ja Viakses ģimene grib, lai no kolhoza aizbrauc meita Olga, tad abiem vecākiem jāpaliek uz 0,15 hektārus liela piemāju zemes gaba-la. Ja nerikotos ar tādu bardzību, tad varbūt arī šodien kolhoza 40. gads-kārtā nebūtu par ko spriest un priečaties.

Bija jāiemāca laudīm tas, ko vini paguvuši aizmirst: kopīgā, tas ir kolhoza manta ir svēta; un neaizskarama, ka sabiedriskie darba riki un lopi jāizmanto kā pienākas un jāsaudzē. Gadījās, vārstīgās zirgs. Nolikatas pārīzis angalvoja, ka tas noticis, velket vezumu ar cukurbietēm — visu vajadzību pārbaudīt praktiski un tikai tad vainīgās T. Rutkovska un A. Prokofjeva sanēma sodu —

maksaja dzīvnieka bilances vertību.

Un ne tikai tāda veida stingribai bija nepieciešams pievērsties — pat bišu drava bija jāapsargā, jāsoda par slikto darbu dārzko-bēs, jāpieprasī, lai savu darbu uzlabo lopu mākslīgās apsēklošanas punkta vadītājs Indāns, utt. Ne vienīm tas patika, daži visu uzskatīja par pārestību un ilgi neaizmirs. Varbūt arī kā M. Semjonovs iekarsis iemeta kolhoza maisu kaltes kurtuve, lai sadeg. Samaksāja trīskārtēju tā vēr-tību.

Visādi gadijās. Togad, neskatojoties uz visu, kas tika darīts, uz lielo stingribu, rāza bija maza. Un, aplāpējot kauna iūtas, kolhozā vajadzēja, kā tautā saka, nonemt cepuri un pazemīgi lūgt rajona izpildkomiteju, lai graudu sagādes plānu samazina par 1 030 centneriem, arī linu, atbrivo no ienā-kumu nodokla 25 405.5 rubļu apmērā. No tās die-nas saimniecība uzskatījusi zem sava goda lūgt ko samazināt.

Tāda neveiksme neizsita, kā mēdz sacīt, no sli-

dēm, kolhozā turpināja ie-sākto celu — kārtības ie-viešanu. Notika fermu re-organiācija. Aitas slimōja, ne praktikiem, ne zināt-niekiem nebija līdzeklu, kā no tā pasargāt lielas grupas, ferma nesa zaudē-jumus: likvidēja. Pārkār-toja arī citas — izraudzījās lopkopības brigadierus un viniem nodeva Riebinu, Duntišku, Gavaru, Kostju-ku, Dakaru, Zabegu, Aiz-upiešu, Jauno Ondzulu. Veco Ondzulu, Pivovaru, Osūnu, Opūgu, Sprindzu un putnu fermas, sūtīja cilvēkus mācīties par trak-toristiem mašīnistiem. 30. augustā kolhozā iestājās SCO, 20. oktobrī ievēlēja biedru tiesu, kurās uzde-vums bija: «vīlnība likvidēt visus kandžas tecināšanas (slepēnu) aparātus, vīlnība likvidēt kandžas tecināšanu un nepielaut kandžas lietošanu». Sis lē-mums vienbalsīgi olenemīts kopsapulce 20. oktobrī.

Antons RĀNCĀNS

ATTELOS: kolhoza cie-mats šodien; Sociālistiskā Darba Varonis Romualds Kavinskis saimniecību va-da no 1955. gada.

Līgo dienā pirms divām desmitgadēm

Sodien mūs dīvkārši svētki — svinam savas saimniecības jubileju un līgojam. Pirms diviem ga-du desmitiem tāpat 23. jū-nijā bija valdes sēde. Starp daudziem parastajiem darba kārtības iautājumiem bija arī kas sevišķs. Kā jau tas parasts, pirms ju-bilejas atskatāmies uz no-ieto celu, mēs apmeklējām arī hvīvu Daugavpili, lai ie-lūkotos svarīgos dokumentos — kolhoznieku piln-sapulču un valdes sežu protokolos. Ar dažiem iz-rakstiem no tiem lasītājus jau iepazīstinājām. Starp daudzajiem tikai viens bija datēts ar 23. jūniju.

Tātad, kāpēc mēs to pie-minām. Bija notikusi nelai-me — vienam no saimniecības biedriem G. Guse-vam nodeguši māja. Nav jāstāsta, kas tā par nelai-mi, ja cilvēks pēkšni pa-lik bez pamutēs. Un šī ārkārtējā valdes sēde, jo pirms divpadsmit dienām valde iau bija spriedusi, risinājusi kārtējos saimniecības uzdevumus, dažiem kolhozniekiem izlēmusi pa-likelināt algu (piemēram, alusdarītavas, jo šīs cehs strādāja divas mainas, put-nu fermas vadītāji, un tamlīdzīgi). Nu Līgo die-nā valde nolēma no Matro-nas Gusevas nopirkst māju un iedot dzīvokli cietušājam. Protokolā viiss pa-teikts Iši un bez emocijām, bet domājams, ka cilvēks, par kuru parūpējās, bija laimīs.

Si valdes sēde nebija tikai ar tādu skarbu ples-tīenu vien. Laimīgi varēja pasmaidīt arī Zīnāda Ra-dzīviloviča — vīnai nolēma aomaksāt pusī no cēlāzīmes uz Bulgāriju. Domāju, ka arī V. Simanovičam bija iemesls tāpat būt ap-mierinātam ar šo Līgo dienu — vīnu apstiprināja par somu pirts vadītāju.

Si valdes sēde daudzus iepriecināja, lai arī tolaik par skaistajiem vasaras saulgriežu svētkiem, par atvadām no garajām kar-stajām dienām un Isājām naaktim, no dienām, kad Ausma ar Rietu satiekas. Nebija pienemīts skali ru-nāt, tos klusībā svinēja. Lai varētu pastāstīt par visu, būtu jānocīte pilns protokola teksts. Taču pie-tiek ar šiem trim interesantākiem lēmumiem.

Juris KAUSA

Laimīgu ceļu, absolventi!

Atri aizsteigušies skolas gadi. Ar vasaras ziedu smaržu atnākusi priečīgā un nedaudz skumiā diena — skolas izlaidsms akts. Tas ir iau trispādsmītis izlaidsms mūsu vidusskolā. Desmit meitenes un četri zēni atstās savus skolas solus un uz visiem laikiem pārkāpus dzimtās skolas slieksnī. Priekšā Jūs gaida pieaugušu cilvēku dzīvi, kas pirmām kārtām prasīs zināšanas, plašu redzesloku, tādas cilvēciskas ipa-šības, bez kurām nav ie-spējams iztikt. — humānismu, tikumību, uzticību, ne-atlaidību.

Sim kolektīvam es biju audzinātāja no ceturtās līdz pat desmitajai klasei. Tā-pēc varu teikt, ka diezgan tuvu iepazinu savus audzēkņus un vīnu vecākus. Uz-skatu, ka mūsu klase bija saliedēta, ar augsti attīstītām kolektīvisma jūtām, atbildības izjūtu, atsauci-

Sodien gribu pateikt vīnus vecākiem par at-balstu, izpratni. Vecāki palīdzēja organizēt ekskursijas. Pateicoties vīniem, mēs apmeklējām Puškinu Kalnu, Pečorus, celojām pa Baltkrieviju, Lietuvu.

Latviju, Igauniju, Gribu pateikties par vecāku lab-vību, entuziasmu, ener-giju, ar kādu vīni atbal-stīja skolas pasākumus.

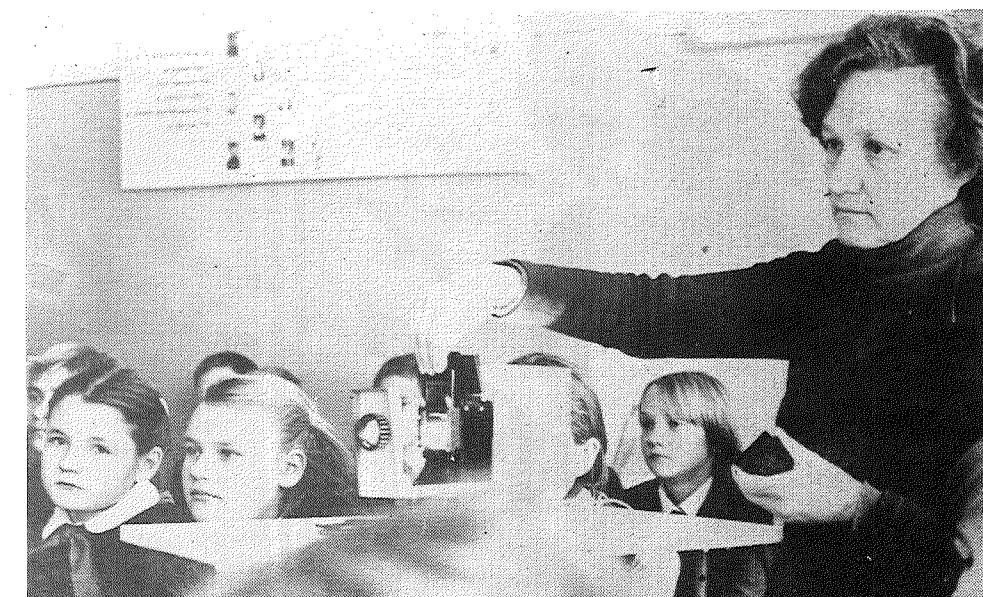
It visā mācību laikā klasē nebija nesekmīgo. Ar ārkārtīgi lielu atbildību stabilas zināšanas centās gūt audzēknē T. Skuratova, S. Ivanova, A. Valtere, T. Tumašova, L. Orlova, V. Sebeko, O. Sefners un citi.

Tā ir klase, kurā lielā cienā un godā allaž bijis sports. Visus gadus klasses kolektīvs soloja priekšgalā katrā sporta sacensibās. Labus rezultātus šajā zinā guva S. Ivanova, V. Sebeko, V. Rublovs, T. Skuratova, N. Rodionova, O. Poletajeva, J. Mihailova.

Viss klasses kolektīvs

vienmēr piedalījās arī da-zādajos mākslinieciskās pašdarbības pasākumos. Esam guvuši arī god-algotas vietas ziedu izstādēs, ražas svētkos. Nofor-mēšanu vadīja S. Ivanova.

Dārgie bērni! Novēlu Jums turpmākajā dzīvē aiznest un atdot cilvēkiem visu, ko esat iemācījušies skolā! Novēlu stingri iet pa izvēlēto celu, sasniegt nosprausto mērķi. Lai Jums

veiksmīgs turpmakais dzī- ves celš!

M. BOGDANOVA,
Riebiņu vidusskolas 10.
klases audzinātāja

Skolotāja Marija Bogdanova Riebiņu vidusskolā pasniedz matemātiku, ir cienījama pedagoģe. Viņa ir ievēlēta skolas arodko-mitejā un piedalās daudzu skolas jautājumu izlēmā-nā. Stingra, principiāla. Pat visnedisciplinētākie pusaudži pakļaujas viņas prasībām un autoritātei. Nu jau vairāki viņas audzēkni ir sekmīgi kārtotuši iestāj-

eksamenus matemātikā augstskolās. Skolu inspek-tori savās pārbaudēs arī atzinīgi novērtējuši viņas darbu.

Skolotājai Bogdanovai nav diplomāta dotību, viņa vienmēr atklāti saka to, ko domā, lai arī tas būtu ne-izdevīgi pašai. Bet par šo taisnīgumu un godprātību mēs viņu arī cīnām un rēķināmies ar viņas sprī-dumiem. Zinām: Marija nav pa celam ar pielidē-jiem, glāmotājiem, slin-ķiem, ar cilvēkiem, kam divas sejas.

Marija Bogdanovai nav ipaši stipra veselība, tāpēc

novēlu viņai vairāk saudzēt sevi, saglabāt optimismu, iebukuros apstākļos. Atliku-šajos darba gados gūt pati-tiesu gandarijumu, darbā un dzīvē! Paldies uzticamai, darbigajai kolēgei par viņas skolotājas mūžu.

Piebildīšu, ka arī Marija Bogdanovas meita ir beigusi augstskolu un iet mātes pēdās.

Valentina MICĀNE,

Riebiņu vidusskolas skolotāja

V. STEPANOVA foto

Jaunais Celš

1989. gada 23. jūnījs

TRĪS JĀNI

Visi man labi bija

Un, kad reiz pēc gadiem
aizdzis visas vātis,
Kauju laukus melnos
zala zāle segs,
Līgotāji ciemā nāks pa
ziedu gāti,
Pakalnos un birzīs
Jānugunis degs.

Tā, kara Šausmas izbau-

dījis, 1942. gadā Ziemel-

rietumu frontē sapnoja

dzejnieks Jūlijs Vanags.

Jā, rētas vairs neasino.
un artillerijas lādinu izrau-

tās bedres sen noklāusi.

apdzīzinājusi maiga saudzi-

ga zāle. Un tomēr — va-

jaug tikai atcerēties bargas

kara gadus, lai Jānim Tuč-

cam uzreiz sāktu smelgt

ievainotā kāja. Bet daža

laba filma par karu uz-

vanda tādas drūmas atmi-

nas, ka nezini, kur likties.

Sikajam Latgales zēnam

1944. gadā bija tikko as-

tonpadsmit, kad vīnu mobi-

lizeja armijā. Ar skumiņu

smaidi Jānis Tučs atceras,

kā jaunajam kareivītim

šautenes gals vilkās pa ze-
mi, kara celus brieton. Ak,
cik smags un nemillams
bijs šis nāves riks zem-
nieka dēla plecos! Bet ko
tu padarīsi — karš paliek
karš, tas cilvēkam nelauj
izvēlēties. Tikai vakar at-
zīmējām 48. gadadienu
kopš Lielā Tēviņas kara sā-
kuma. Šis datums ir nolā-
dēts, to nevienam no bi-
jušajiem frontiniekiem at-
cerēties negribas. Daudz
labaks ir 1945. gada 9.
maijs, kuru Jānis Tučs
sagaidīja sanitāra vilcie-
nā tālu aizmugurē — celā
uz Urāliem, uz hospitali,
kur vīnu veda ārstēt ievai-
noto kāju. Karš vinam bija
beidzies Dundagas me-
žos. Tepat Latvijā vien
bijā «ostīis pulveri» un
tā gada laikā trīs reizes
ievainots.

Ja Tučs tagad lasa šīs
rindas, vinam atkal droši
viens visi ievainojumi par
sevi atgādina. Tātad ne
jau viss dzīvnieka paredzē-

jumā piepildījies. Karš ne-
izdzēšami ierakstījies cil-
vēku nervu šūnās, un pat
laiks — lielais dziednieks
— nespēj izdzēst tās
sāpes Šausmas, cītsirdību.

Bet par Jānugunim —
tas gan tiesa. Dzīvei vien-
mēr vajadzīgi savi gaiši

svētki. Ka Jānus gaida arī
Tuču mājās, par to liecina
te redzamais attēls: saim-
nieks grib nobaudīt topošo
Jānu alu — vai būs gana
gards un labs?

Kad paskatās dzīvē at-
pakal, tad atliek tikai no-
brīnīties: gadi pēc nolādē-
tā kara taču aizskrēši kā
vienna diena. Jau divdesmit
šeit — Riebinos pa-
vadīts! Bet liekas: tikai
vakar apmetās jaunaīā mā-
ja ciematā, netālu no dzī-
vesbiedres Teklas vecāku
sētas. Te izauguši bērni,
kuriem vīni deva skaistus
un stiprus latviešu vārdus —
Anna un Juris. Te paši
godīgi dzīvojuši un strā-
dājuši, cik spēki lävuši.
Abi jau medaļas «Darba
veterāns» nopeinījuši. Jā-
nis trešo gadu pensiā, arī
Tekla nupat sāsniedz cien-
pilnos atpūtas gadus. Bet
darbs kopsaimniecībā vēl
nav nedz avonīcis, nedz
par grūtu kluvis. Ar savu
veco buldoeru, kuru va-

dījis ilgus gadus, Tučs arī
pašlaik prot būt kolhozam
noderīgs — palīdz sagata-
vot darbalauku asfaltētā-
jiem, lai pelekais klājums
ir līdzens un turas pēc ie-
spējas ilgāk.

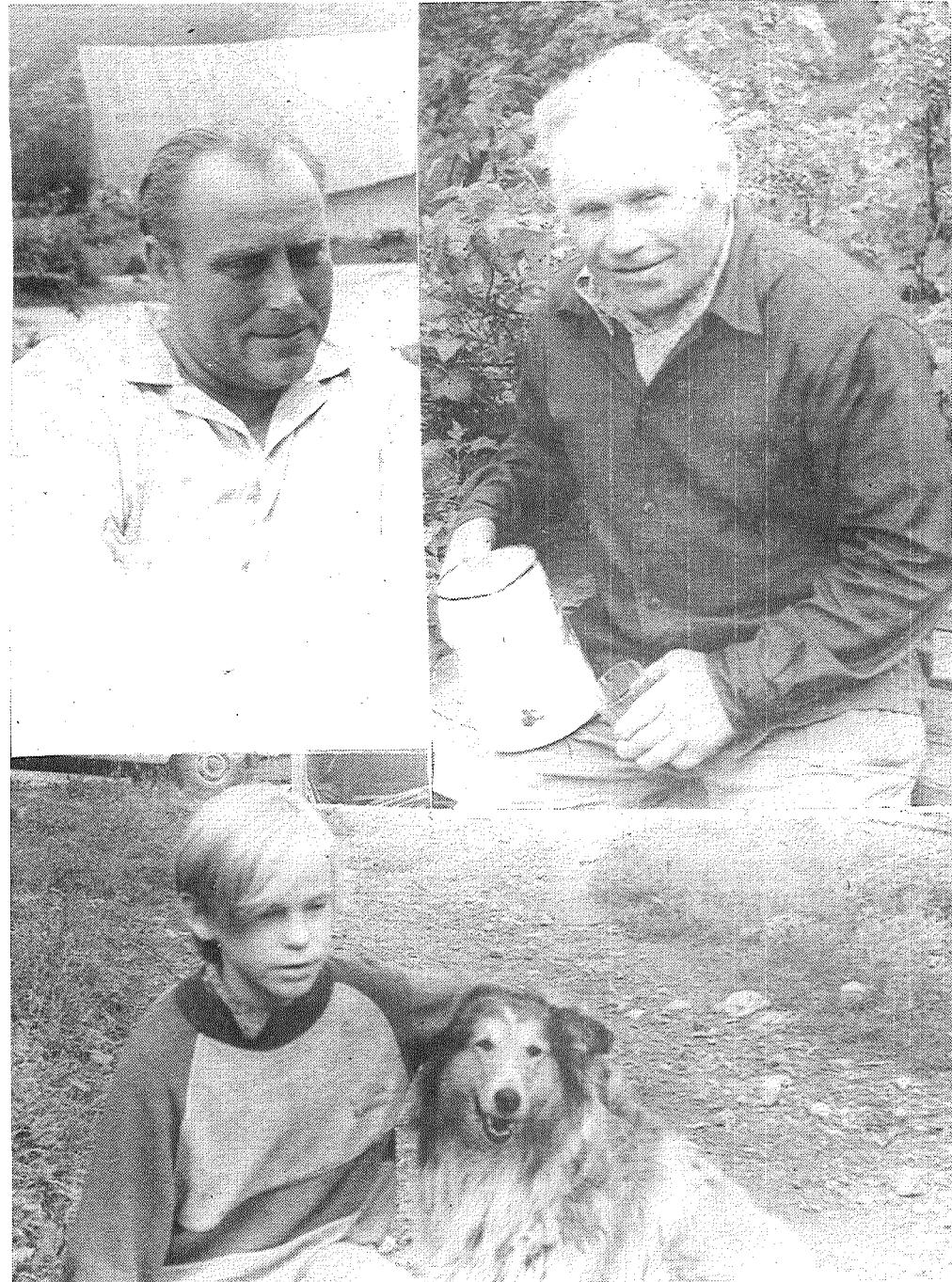
Mājās vīnem valda ap-
skauzama saticība un sa-
prašanās. Kamēr sieva telu
fermā, saimnieks, ia tajā
diēnā brīvs, gan pašiem
azaidu sarūpēs, gan lopī-
nus pabaros, gan Bobiti
apmīlos, gan dobi izravēs.
Pabijuši abu Tuču sabied-
rībā kādu pusstundinu, sa-
pratu. kāpēc iepriekš dzī-

dēju, ka vīnu sauc tādā
milā vārdā — Joneits Tu-
čeits. No Tuču pāra dveš
jauka vienkāršība, dabiskums,
labsirdība un uzreiz
rada pretī atbildes labvēli-
bu. Kā teikts tautasdzies-
mā: «Visi man labi bija,
ja es pati laba biju.»

Stāsta, ka čigānem lie-
lākais lāsts esot: «Kaut tu
lepus paliktu!» Lepnība
patiesi ir kā lāsts. Jo cil-
vēkam ar pretenziām ar-
vien radās, ka citi nepie-
tieki novērtē vīna nopel-
nus. Ari šāda nelaimē Jā-

nim Tučam nedraud. Vīnš
slavinājumus uztver dzī-
vesgudra cilvēka mierā un
nesatricināmībā. Atceros,
kā ar humora piedevu
stāstīja: Es iau Goda plāk-
snē ari laikam kādu gadi-
nu atsēdēju. Cītreiz eju
garām, uzmetu acis — vēl
sēžu. Kamēr ar citu nomai-
nīja.

Nu, bet tagad, kolhoza
jubilejas reizē uzsāktajā
kolhoza Goda grāmatā gan
«iesēdināts» uz visiem lai-
kiem. Ir pelnījis. Vispirms
jau par to, ka uz vīnu
arvien var palauties.

Ozolini

Jānis Ozolinš — kolho-
za pirmā ražošanas iecir-
kna mehanizators — par
riebinieti kluva pāris gadu
agrāk nekā Jānis Tučs.
Arī vīna atnākšana saistī-
ta ar ģimenes nodibināšanu.
Seit bija vīna dzīves-
biedres Dzintras — stomato-
loģes — darbavietas, bet
Jāns dzimtais Aizkalnē
zobārstniecības kabineta
vēl nav ioprogām. Tā nu
bijā iāpārcelas uz dzīvi
Riebinos.

Gadiem ejot, auga Ozo-
linu saime. Agrāk mājā,
kur vīni dzīvo, mitinājās
trīs ģimenes, bet tagad
Ozoliniem vieniem pašiem
tik tā vien ir kur izvēr-
ties. Trīs dēli izauguši —
Valdis, Andris un Jānis,
meitīna Daina. Skaistā vie-
tā šī stiprā ģimene savi-
jusi sev līzdu. Lejā, zālā
plāvā, kļusi čalo Feimanka,
un otrā krastā, cik tālu
vien sniedz skatiens, liga-
nā ritmā milas maiģie
Latgales pakalni. Seit lai-
mīgā kārtā vēl nekā sa-
slabājusies plašuma un lau-
ku miera izjūta, kuras ne-
reti pietrūkst mūsu biezi
apdzīvotajā, celu krusto-
mā izaugušajā ciematā.

Sovakar, kā ik gadus
Līgodiņā, Ozolini upmalā
degs Jānu ugunkurū un
tās ir labs tests sētas gai-

sotnes noteikšanai. Pat
dzīvnieki parasti vairās no
launības cilvēkiem.

Ozols latviešiem īzsenis
bijis spēka un vīrišķības
simbols. Tāds uzvārds la-
bi piedienētu lielajam Jā-
nim — ģimenes galvam.
Vīnā uzreiz jaušama tā
pašciena, kuru cilvēkam
dod savā spēka un varē-
šanas apzīna. Profesijs
vīnā apguvis, var teikt, no
ābeles — piecpadsmit ga-
du vecumā sāka strādāt
par plekabinātāju. Izdiene-
ja armijā, izskolojās par
mekanizatoru un tā apgu-
va lauksaimniecības mašī-
nas, ka vēlāk arī mehāni-
ka pienākumi bija pa spē-
kam.

Tomēr tādiem vīriem kā
Ozolinš labāk patīk pašiem
darīt nekā citus mācīt, un
nu vīnā atkal ir lauku dar-
bu ierindā, kur «karsta-
jās» sezonās vajag lielu
izturību un, ja tā var
teikt, asumu uz darbu. Ie-
cirkna priekšnieks Voldemārs
Adamovičs vīnu ie-
skaita savu mehanizatoru
«zelta» fondā. Nav tādas
tehniskas, kas vīnam laukos
būtu sveša. Pagājušajā nedēļā
likvidēts pēdējais
«baltais plankums» — kur-
sors Jelgavā vīnā aņēmu-
ja labības kombaina E-516 B
«iekšējo uzbrūvi». Konsul-
tants bija no šīs lieliķās
mašīnas dzīmtenes — Vā-
cīcias Demokrātiskās Re-

publikas.

Tācu ne mazāk vīnam
nepieciešama vēl kāda bū-
tiska ipašība, sava veida
pretstats «milestībai uz
dzelzīem». Tā ir zemes
izjūta, atbildība par to. Jo
lauku mehanizators pirmām
kārtām taču ir tas pats
agrākais arājs, sējējs, plā-
vējs, kūlējs — tautas ba-
rotājs, zemnieks visā šī
vārda skaistumā un lielū-

mā. Ka Ozolinā šīs zem-
nieka «nervs» ir dzīvs,
ka darba tehniskā, fiziskā
puse vīnam neaizsedz tā
būtību, es sapratu pavasa-
rī, kad vīnā, negaidot manu
lūgumu, kārtīgi nokul-
tīvēja piešķīlēja lauciņu vēl
otrreiz — šķērsām Varbūt
tā dara visi? Taču es, pīr-
mo gadu tik liela lauka
saimniece, vēl neuztrenē-
jusies uz lūgšanu, jutus

patīkami pārsteigtā. Un
tieši todien pīrmoreiz aiz-
domājos par ikvienu lauku
mekanizatoru atbildību
kopjamās zemes priekšā,
lai kam tā piederētu.

Ozolina vecākie dēli jau
izvēlējušies nākamo profes-
iju. Viens — šoferis, otrs
— lauku mehanizators. Lai
vīniem netrūkst tēva gaišās
galvas un godaprātā!

L. LAUCE

MANTOJUMS

Vīnš nav Jānis, bet ar
Jāniem cieš sakars.

Tas bija 1961. gada jū-
nijā...

— Jau tūk daudz. — iz-
brīnījās Voldemārs Adamovičs,
kad vīnam ieminejās,
ka tieši tājā gadā
kārtējā valdes sēdē nolē-
ma: atbrīvot no brigadiera
pienākumiem Anufriju
Adamoviču un brigādi no-
dot dēlam Voldemāram.

— Jā, tēvs jau bija vecs,
— piebilst Voldemārs. —
Vīnam palīdzēdams, biju

iau mazliet iepriktizējies,
tā ka varēju strādāt arī
patsvārigi.

Valde lēmūmu par bri-
gādes nodošanu mantoju-
mā dēlam pienēma mēnēsa
sakumā, kamēr nokartoja
formalitātes. Īstais darbs
sākās tikai pēc Ligo vakara
un Jāniem. Pašā kar-
stākajā sienā laikā. Jauno
brigadieri laudis uzņēma
dažādi: vīni kā pašu par
sevi saprotamu lietu, sak,
kam gan citam stāties
amatā, citi ar neuzticību:

bet pa vidu dzilas iēpla-
kas, kurās vienmēr bija
mitrs. Ar kolhozniekiem.
val. precīzāk, kolhoznieki
ar vīnu sapratās labi, lie-
lais vairums, bet bija arī
tādi, kam par kopīgajiem
darbiem un kopīgo sain-
niecību maz sāpēja galva.
Ar tiem nācās parunāt
stingrāk. Un ne tikai. Par
dažu labu bija jāsagatavo
zinojums valdei, lai pie-
nem stingrākus mērus.

Pagāja patsvārigā darba
pirmā vasara, pagāja arī
rudens, ziema, pienācība pa-
vasaris. Tā tie gadalaiki
mainījusies un gājuši viens
atra pēdās, atnesdamis aiz-
vien jaunas darba dienas.
Darbu un arī cienu, pir-

mos un daudzus citus pa-
nākumus. Drīz vien kluva
par parstu, ka Voldemāra
Adamoviča brigādi sāka
daudzīnāt starp labākajām.
Un arī tas bija pilnīgi
dabisķi, ka vīnu, kad
saimniecībā ieviesa progresī-
vāku darba organizācijas
sistēmu, kad izveidoja ra-
žošanas iecirknus, par priekšnieku vīnam no
tiem izvirzīja tieši vīnu.
Arī tas jau palicis tur pa-
gātnē pirms gadiem pie-
padsmit...

Ar katru Līgo vakaru
un Jānu dienu Voldemārs
Adamovičs var savā darba
biogrāfiā apvilk kārtējo
darba gadu kārtu...

A. MEŽMALIS

Līgo! Līgo!

Līgo jeb Zālu vakars ir šodien, bet jau labu laiku pirms tam ne tikai mākslinieciņi, arī citi izmēģināja balsis, lai, labāk skanētu. Tie iau nebūtu Jāni, ja negatavotos. Ne tikai saldais alutinš atrais un padara skanīgākas balsis, bet arī kārtīga sagatavošanās. Vai, eku, cilvēces skaistākā dala — sievietes, — pasargās, ja kādai paliktu neizravēts? Tomēr Līgo ne mūs izdomāta un ne mūsu ieviesta ir tradīcija apjomot visus — labos un slījos, cilvēkus un vīnu darbuš. Tad nu lai, top! Līgo dziesmas ir buramdziesmas.

Starp cītu, līvu valodā vārds «līgo» ir «laī top»!

Papardes zieds

Vēl jau tas Jānis bija aiz kalniem, bet sāka daudzināt. Kas tad viņš tāds ir? Atšķiru dainu grāmatu un izlašiju — zemk bju auglības dievs, sargātāis no moškiem un raganām, launām acīm. Nav slikti. Tiri patīkami ir arī ieņemt uz krūts brangu alutīnu, palustēties pie ugunskura. Tiktāl visu zināju, bet tas, ko pastāstīja kaimiņiene, pensionāre Līga, mani gālīgi aizgrāba.

Stagnācijas gados jau tos Jānus svinēja, skātidamies pa malām, vai nēnāk kāds pažārnieks, lai izjauktu ugunskuru, nogāztu kārtī ar darvas spaini, un milicis, lai sauktu pie kārtības par sabiedriskā miera traucēšanu. Kāds tur miers, kad visi kā negudri lēca pāri ugunskuriem par spīti aizliegumiem! Bet tad, kad Līga bijusi jauna meitene, tad gan gājis jautri. Viss lielākais prieks Jānu nakti esot tās izdarības. Vispirms jau dienā ar meijām jāizpuško mājas un pagalms, no meža, atmuguriski ejot, aiz galotnes jāatvelk plādzīk launu garu atbaidīšanai. Tas, kam galvā ozollapu vainags, dabū svētību. Pēc saules rieta un lidz pat ausmai īāraugās, lai neizdziest uguns — tad pasārgāsi sevi no mošķiem.

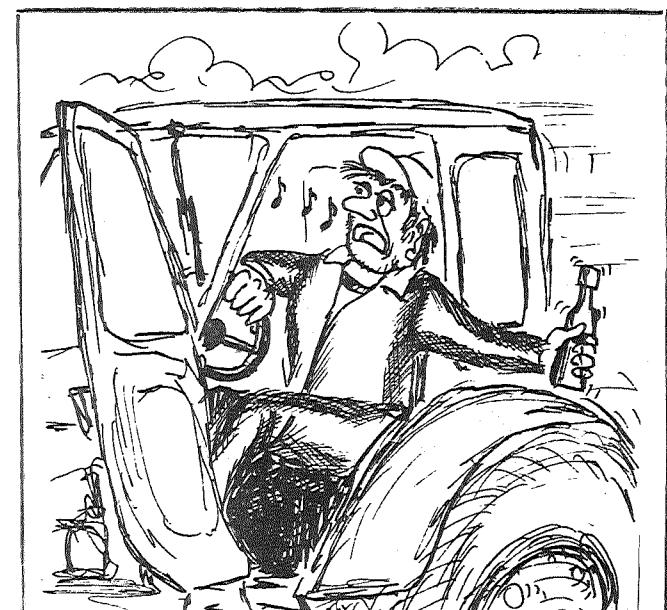
Līgas jaunībā jau kaunējušies, bet agrākā senatnē kailas meitas un sievietes Jānu naktī no kalna vēlušās uz leju, jo saskarsme ar zemi un rasu varējusi darīt brīnumus — apbalvot ar visdārgāko — auglibu. Tad tāpat kailas dziedājušas linu laukā. Arī citiem ligotājiem vajadzējis nomest drānas, degt lāpas un iet uz tuvāku ezeru vai upi peldēties. Bet meitām jau obligāti pirms saules lēkta vajadzējis mazērāties — kļuvušas skaistas.

Daudz viņa pastāstīja, piebilstot, ka šogad, kad jānošana atlauta oficiāli, būsot liktas lietās senas tradīcijas. Kā lai neiet pulkā pie visiem?

Uzņēma kā sengaidītu ciemiņu. Deva pamalot alu, pagaršot Jānu sieru, rāva līdzi uz dziedāšanu. Pamazām pletuojās ousnaks, parādīja ziedēšanas laiks. Pustumsā ligotāju barā noskatīju šmaugu sievietes stāvu ar vainadzinu galvā. Vedu līdzi — lai labāka meklēšanai.

„Pamodos reize ar pirmo saulstaru. Tūlit skatījos pēc tās smukmeitinas, ar kuru pa mežu meklējām papardes. Līdzās sēdēja Līga, tā pati pensionētā kaimiņiene, un smaidīja: Jānunakts, kad sievietēm galvās ir vainadzini, visa padarot jaunas.

Dūšu un cerības atrast isto papardes ziedu nezaudējušais Benedikts KAULACIS

RŪTALA LATGOLA

Nāvuli, Šaulette
Apeinu dorzā!

Apeinu dorza
Galvena sepos,
Atīos i Mēness
Kumēlu dzirdet
Dēvēnu rātenu
Svīnts kumeļenu.
...bēdz... jo dreizi!

Lei pasādzono!
Puši (Mēnesi): «Voi
oli Šaulette?»
Meitys (Šauleitīs):
«Viz devānumi vershim.»
Puši: «Voi vares da-
mētys.»
Meitys: «Tureisi kru-
tas kolas un osu beicku,
tod dadzeisi.»

Nekur nav teikts, ka Zāļu vakars un papardes zieja meklēšana pieder tikai tiem jaunajiem, neprecētāiem, bet gredzenotāiem nāriem jāsēd mājās. Kad visapkārt valda liksme, arī mūsu prāts sāka nesties uz aušibām. Uzrāvu mugurā savu labāko kleitu, ar kuru pie altāra gāju, liku, lai mans Lovītis noskrāpē no zoda bārdas rugājus, uzvelk labāku šāti un pīsen pie kakla šķipsi. Sis gan mēģināja bilst uz mani: kur tāda pusplika iešot vāzāties tik aukstā naktī un tik plikiem stilbiem — odus barot.

Nolūkojām lauku vidū brangū ozolu — kolhozs vēl nebija paguvis nozāģēt. Malku mēs gan līdzi nepakērām, zem ozola Lovītis atrada tikai divus nokaltušus zarus.

Skumīgi paskatījāmies kā kalna galā ap ugu, kuru lēkāja ēnās un skāneja dziesmas. Kāds no turienes māja un sausa, sak, nāciet barā. Bet mans Lovītis tāds saguris. — Varbūt pameklēsim, kur seit ir papardes? — prasu. Sis paskatījās uz savām jaunajām sandālēm un novilka: rasa!

Vel sauga un māja no kalna gala. Bet Lovītis smagi nopūtās un pasacīja: lai arī rītdien brīvdienā, esot panēmis darbu uz mājām.

Uzmetu acis pelnu čuvinai ugunskura vietā un cēlos līdzi. Ja tik nevalīgi, apkrauti ar darbiem būs mūsu virini, tad mums ne tikai papardes ziedu neredzēt, arī pie mantiniekim netikt.

Rozalija KURME—LOVE

Jānis īāja. Jānis īāja Visu garu vasariņu. Nu atīāja, nu atbrauca Pašā Jānu vakarā. Pašā Jānu vakarā,

Pašā ziedu laicinā. Vaska sveces rocinā. Tās dedzina Jānu nakti. Lai redz celu Jāna bērni. Plūcam zāles, raujam zāles. Taisam vietu Jānišami. Jānišami galva sāpi.

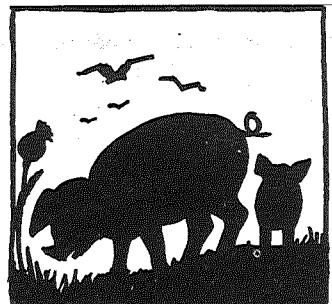
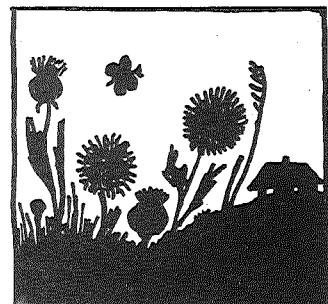
Visu nakti līgojoti. Jānos govis neslauciet, Ganos agri nedzeniet. Sēd ragana krūminosi. Ar sudraba slauktuvīti.

Lec, Jānīti, kur lēkdamis. Lec lopīnu laidarā. Izmin ušnas, izmīn nātrās. Tiri manu laidarinu. Tautas dziesmas ilustrējis Gunārs VILCĀNS

Bet, kad uzlece rīta saule. Jānis steigšus projām iet. Smādā viņam pasaule: «Citugad vēl sagaidiet!... Antis LĪCUJANIS AUTORA bildes

Redaktors A. RANCANS

Jānītīs nāca par gadskārtu. Savus bērnus apraudzīt... Ražens vīrs ar vaigu sārtu. Lai jau projām dotos rīt.

Kad viņš mājā — sievai prieki, Laimē starodama tvīst. Dārzā dadži kuplo — nieki, — Kultūraugi stīdz un nīkst.

Nu ir vala rukšu baram. Kur tik kāro — ej un roc. Cilvēks laimīgs, priekā staro: Saimnieks mājā — liels ir gods.

Jānu naktī, meijām tvanot, Upē vilni saldi čukst. Jānis izdevē: «Milā mana, Juti nu, kā sirds man pukst?»

Mīlā tam pie krūtim glaužas, Dārgam viesim plecus skauj. — Apkārt Jānu tumša aužas, Noslēpumam uzplaukt lauj...

Iespēsts Latvijas izdevniecību, poligrafijas un grāmatu tirdzniecības rāzošanas apvienības Daugavpils tipogrāfijā. Formāts — 1 nosacīta iespiedloksne.